

SAULĖTEKIS

Šalčininkų r. Dieveniškų „Ryto“ vidurinės mokyklos laikraštis Nr. 1

Šiame numeryje:

- **Redaktorės žodis – 2 psl.**
- **Socialinė pedagogė konsultuoja - 2 psl.**
- **Mokyklos gyvenimas - 3,4,5 ir 6 psl.**

Auksinio rudenėlio pasaka

Buvo toks kaimelis, kurio gyventojams labai patiko ruduo. Jie ir pavadino savo kaimelį „Auksinis rudenėlis“. Šio kaimelio gyventojams rūpėjo, kad tik greičiau ateitų ruduo. Žmonės visiškai nesidomėjo nei pavasariu, nei vasara, nei žiema. Dieną jie norėjo, kad greičiau ateitų naktis, o naktį – kad greičiau atskubėtų diena, kad greičiau prabėgtų visos dienos ir vėl ateitų ruduo. Kaimo žmonės tikėjo, kad pradėjus gelsti medžių lapams, kažkur šalia jų apsigyvena paslaptingoji Rudens dvasia, kuri saugo ir globoja visą kaimą. Niekas tos dvasios ir regėte neregėjo, bet vos tik prasidėdavo ruduo, kaimą aplankydavo Sėkmė: derlius netilpdavo klėtyse, visur skambėdavo dainos, vaikai tapdavo paklusnūs ir geri, senukams grįždavo sveikata... Ypatingai žmones džiugindavo darželiuose pražydusios gėlės – įvairiaspalvės, didžiuliais kvapniais žiedais jos traukdavo ne vieno akį.

Vieną rudens pradžios naktį savo lovelėje gulėjo pats mažiausias kaimo berniukas ir niekaip negalėjo užmigti. Kažkokia nematoma jėga stūmė jį iš lovytės ir kvietė į kiemą. Išėjęs vaikas ilgai trynė savo akutes, kol jos galų gale apsiprato su tamsa, o ausys pradėjo gaudyti keistus garsus. Pasivaikščiojęs po kiemą berniukas pasuko išgirstų garsų link. Prie akmens, tirštame rūke, jis pamatė... paslaptingą Rudens dvasią. Ji skynė jurginus ir dainavo giliu krūtininiu balsu. Ilgai stovėjo sustingęs berniukas negalėdamas atplėšti nuo jos akių ir net nepastebėjo, kaip toji tyliai ištirpo rūke. Parbėgęs į kambarį berniukas pažadino mamą ir papasakojo, ką pamatė. Mama tik mįslingai nusišypsojo, paglostė vaikui galvelę ir nieko nepasakiusi tyliai pradėjo dainuoti lopšinę.

Iлона SURUDA, 5 klasės mokinė

REDAKTORĖS ŽODIS

Mielieji, smagu, kad vėl pradėdame bendravimą ir bendradarbiavimą mokyklos laikraščio puslapiuose. Tikiuosi šiais metais aktyvaus palaikymo. Visuomet lauksiu jūsų rašinių, piešinių, nuotraukų, sveikinimų ar šiaip mielų ir prasmingų idėjų.

Neatsitiktinai pirmajame laikraščio puslapyje penktokės sukurta pasaka. Dažnas iš mūsų nemėgstame rudens, o priešasčių tam surandame daug: vėl prasidėjo mokslo metai, subjuro orai, sumažėjo pramogų. Tačiau turėtume mokytis būti optimistais ir net per didžiausią darganą pamatyti švystelėjusį saulės spindulį. O jei dar ir toji paslaptinga Rudens dvasia mus aplankytų...)

Su meile – Vilma KISIELYTĖ, „Saulėtekio“ redaktorė

SOCIALINĖ PEDAGOGĖ KONSULTUOJA

Tarptautinė Tolerancijos diena minima lapkričio 16 d. Šių metų Tarptautinės Tolerancijos dienos simbolis - TOLERANCIJOS LAIVAS.

Mokykloje bus organizuojama veikla šiai dienai paminėti.

TRUMPAI APIE TOLERANCIJĄ

➤ **Kas yra tolerancija?**

Tolerancija - tai pakantumas kitiems, supratimas, kad kitas žmogus gali skirtis nuo mūsų, ir pripažinimas, kad jis turi teisę būti kitoks nei mes. Šis žodis kilo iš lotyniško „tolerantia“, reiškiančio kantrybę, ir pirma buvo vartojamas kalbant apie religijos laisvę ir pakantumą kitatikiams.

➤ **Kam reikalinga tolerancija?**

Pasaulyje gyvena daugybė skirtingų žmonių grupių – baltaodžiai, juodaodžiai, katalikai, musulmonai, vyrai, moterys. Mes galime nemėgti kai kurių iš jų, ir, žinoma, kai kurie gali nemėgti ir mūsų. Tačiau jei visi laikysimės taisyklės, kad skirtumai – ne pagrindas nesantaikai, užgauliojimams ar persekiojimui, kiekvienas galėsime jaustis saugiai.

Jei esi tolerantiškas, tai dar nereiškia, kad tu privalai draugauti su tais, kurių nemėgsti, juos aukštinti ar garbinti. Tolerancija – tai paprasčiausiai supratimas, kad jie yra tau lygūs, kad jie – tokie patys žmonės, piliečiai, asmenybės, ir turi vienodas teises kaip ir tu.

➤ **Ar reikia toleruoti viską? Kur yra tolerancijos ribos?**

Iš esmės, tolerancija yra leidimas žmogui būti savimi ir gyventi taip, kaip jis nori. Tačiau tas žmogus, jo gyvenimo būdas, elgesys ir kalbos neturi pažeisti kito žmogaus teisių ir laisvių - pavyzdžiui, šmeižti ar skatinti susidoroti su juo. Ne visos nuomonės, ne visi žodžiai ar veiksmai gali patikti kitiems, tačiau jei tai išreiški kaip nuomonė, niekas negali tavęs nubausti vien dėl to, kad tu tai pasakei.

Tolerancija nėra absoliuti - ji baigiasi tada, kai pažeidžiamos kito žmogaus teisės ar užsiimama kitokia nusikalstama veikla.

➤ **Ar įstatymai apibrėžia toleranciją?**

1995 m. Jungtinių Tautų priimtoje Tolerancijos Deklaracijoje teigiama, kad tolerancija nėra nuolaidžiavimas, malonė ar paprasčiausiai atlaidumas, atvirkščiai, tolerancija yra aktyvus, pozityvus požiūris, kurį lemia universalių žmogaus teisių ir laisvių supratimas ir pripažinimas. Kitaip tariant, toleruoti – nereiškia pakęsti, kentėti, ignoruoti ką nors tarsi

kokią blogybę. Toleruoti reiškia suvokti ir pripažinti, kad kitos lyties, tautybės, tikėjimo, seksualinės orientacijos, pažiūrų ar kitų ypatybių turintis žmogus nėra blogesnis, žemesnis, menkesnis.

Nuo tolerancijos yra neatskiriamos kitos sąvokos - diskriminacija bei žmogaus teisės.

Parengė Oksana DAVLEŠEVIČIENĖ, socialinė pedagogė

SVEIKAI GYVENTI YRA SMAGU!

Šiais mokslo metais Dieveniškų „Ryto“ vidurinėje mokykloje startuoja projektas „Sveikatiada“. Tai socialinė iniciatyva, kuria siekiama formuoti sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo įgūdžiais pagrįstą kultūrą mokykloje. Mokiniai kviečiami smagiai, patraukliomis priemonėmis per pamokas, pertraukas ar po pamokų – ugdyti supratimą apie mitybą ir fizinį aktyvumą. „Sveikatiados“ šūkis – „Sveikai



gyventi yra smagu“. Mūsų mokykloje projektas vyksta pirmus metus, veikla bus organizuojama visus mokslo metus. Rugsėjo mėnesį skatinome džiaugtis rudens teikiamomis gėrybėmis. Buvo organizuojama Obuolio diena, „Vaisių ir daržovių mitingas“. Per pertraukas mokiniai valgė obuolius ir vaišino savo draugus. Norėjome, kad mokiniai suprastų, kad valgyti vaisius ir daržoves taip pat lengva, kaip važiuoti dviračiu. Paprasta, patogu, naudinga. Tai yra raktas į sveikatą.



Spalio 1 savaitę mokyklos bendruomenė dalyvavo „Sporto mugėje“. Mokiniai mokėsi taisyklingai daryti mankštą ir bėgo krosą. Šia akcija siekėme priminti, jog sportuoti gali kiekvienas – skiriasi tik galimybių ribos ir norai. Mokytojai taip pat buvo paskatinti parodyti pavyzdį, kad sveikai gyventi yra smagu. Norime, kad mokiniai sportą suvoktų kaip malonumą teikiančią veiklą, kurioje dažnai galima atrasti kažką naujo ir įdomaus.



Lapkričio mėnesį per technologijų ir biologijos pamokas mokiniai stengsis gilinti žinias apie sveiką mitybą: moksysis sudaryti meniu, gamins patiekalus. Gruodžio mėnesį kviesime vaizdžiai kurti meninius personažus, atspindinčius maisto produktų charakterius. Taip pat norime, kad tėveliai ir namuose skatintų vaikus sveikai maitintis ir judėti. Suaugusiųjų aktyvumas propaguojant sveiką gyvenseną yra aukso vertės, nes geras pavyzdys vaikams yra labai svarbu.

Oksana DAVLEŠEVIČIENĖ, socialinė pedagogė

RUGSĖJO PIRMOSIOS ŠVENTĖ

Į tradicinę Rugsėjo pirmosios šventę susirinko mokiniai, jų tėveliai, mokytojai, svečiai. Mokiniai parodė nedidelę programą: dainavo, deklamavo. Direktorė Lolita Mikalauskienė pristatė klasių auklėtojus ir naujus mokytojus. Pirmokėliams buvo įteikti pirmųjų pasai ir kuprinės. Dvyliktokai palydėjo mažuosius draugus į klasę. Pamokos prasidėjo gražiai atnaujintoje mokykloje.

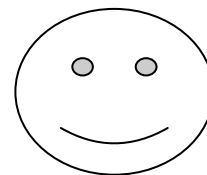
Ilona BALEŽENTIENĖ, mokyklos metraštininkė



BARDŲ KONCERTAS

Spalio 17 d. mokykloje jau antrą kartą vyko tarptautinio dainuojamosios poezijos festivalio „Tai -aš“ pirmasis koncertas. Festivalio meno vadovas Gediminas Storpirstis pristatė dalyvius: Joną Bogdanavičių, Luką Stark ir Peterį Erikson (Švedija), Nikolajų Engstrom (Danija), Mariją Rozalen (Ispanija). Pirmasis savo dainas pristatė Jonas Bogdanavičius. Dauguma jo dainų yra poeto Juozo Erlicko žodžiais. Dainas savo gimtąja kalba pristatė Lukas Stark. Elektrine gitara jam pritarė Peteris Eriksonas bei svečias iš Danijos Nikolajus. Kito stiliaus muziką, kitos kultūros muziką pristatė viešnia iš Ispanijos Maria Rozalen. Jos temperamentingos dainos sužavėjo publiką. Danas Nikolajus Engstrom padainavo keletą dainų gimtąja kalba. Gediminas Storpirstis atliko dainų J. Erlicko ir D. Kajoko žodžiais. Paskutinę jo dainą dainavo visi susirinkusieji.

Ilona BALEŽENTIENĖ, mokyklos metraštininkė



EUROPOS KALBŲ DIENA

Rugsėjo 26 dieną švenčiama Europos kalbų diena. Šios šventės metu Europos valstybėse organizuojami įvairūs renginiai, siekiant paskatinti kalbų mokymosi įvairovę. Ši diena paminėta ir Dieveniškų „Ryto“ vidurinėje mokykloje.

Mokyklos koridorių puošė plakatai su Europos šalių žemėlapiais ir informacija apie kalbas, pasisveikinimo frazės įvairiomis užsienio kalbomis. Renginio metu visi susirinkusieji buvo pasveikinti anglų, vokiečių ir rusų kalbomis. Buvo paruoštos pateiktys, pristatančios tris užsienio šalis. Visi susirinkę turėjo progą susipažinti su šalių, kurių kalbų yra mokoma mūsų mokykloje, tradicijomis, papročiais, simboliais, žymiausiomis vietomis. Po pristatymų buvo tikrinamos žinios, o teisingai atsakiusieji apdovanoti simbolinėmis dovanėlėmis. Pradinių klasių mokiniai linksmino susirinkusius dainuodami nuotaikingas dainas anglų kalba.

Šia diena siekiama parodyti, kad kalbų mokymasis praturtina gyvenimą, atveria duris asmeniniam ir profesiniam tobulėjimui, kitų tautų pažinimui. Dalyvaujant tokio pobūdžio renginiuose, mokiniai gali patirti, kiek yra naudinga mokėti vieną ar kitą užsienio kalbą.

Veronika BIZUNOVIČ, anglų kalbos mokytoja,
viena iš renginio organizatorių



MOKYTOJO DIENA

Spalio penktoji – Tarptautinė mokytojo diena. Kasmet mums, mokytojams, ji būna ypatinga, kadangi mes ilsimės, o mūsų kabinetuose šeimininkauja abiturientai. Ne išimtis ir šie mokslo metai. Dvyliktokai pradėjo stebinti savo išmone pakvietę mus į pamoką, kurią vedė pačios drąsiausios merginos – Violeta ir Gražina. Čia teko nemažai pasistengti, kad įtiktume griežtosioms pedagogėms – dainavome, grojome net suprakaitavę. Žinoma, netrūko pamokos metu ir pokštų: gerokai pavėlavusios į salę įsiveržė kelios „mokinės“, kurios triukšmavo ir niekaip nenorėjo suprasti, kad pamokos metu negalima nei valgyti, nei plepėti, nei telefonu skambinti... Po pamokos turėjome progos pasidžiaugti pačių mokinių parengtu koncertu. Kad viskas vyktų sklandžiai,

mokinių veiklą koordinavo MT vadovė mokytoja Regina. Šventei pasibaigus, dalindamiesi išpūdžiais, dvyliktokai pabrėžė, kad mokytojo darbas yra ne tik labai sunkus, bet ir prasmingas.

Vilma KISIELYTĖ, šventės dalyvė



VĒLINĖS

Vėlinės - ramybės ir susikaupimo metas, su ašaromis ar juoku grįžę prisiminimai apie mums brangius žmones, kurių netekome, tyliai degančios žvakutės kapinėse. Vėlinės šventė dar pagonyms, todėl mokyklos mokiniai nutarė atgaivinti senas tradicijas ir pagerbti mirusiuosius pagal senąją baltų kultūrą.

Mokas, tai akmuo, ant kurio nuo senų senovės lietuviai aukodavo aukas dievams. Būtent šioje vietoje dramos studija „Arlekinas“ nutarė pagerbti vėles. Dalis mokyklos bendruomenės atėjo čia pėsčiomis, gėrėdamasi miško gaivumu, pušų ošimu. Mokytoja Vilma priminė apie šventės svarbą ir tradicijas, kurias vertėtų puoselėti. Su žvakelėmis rankose sustoję aplink Šventąjį akmenį vaikai sakė



eiles vėlėms - mirusiems kūdikiams ir motinoms. Mokytojas Gintaras su mergaitėmis paskambino kanklėmis. Tradiciškai visi pasidalino duonos riekele.

Nepamirškime, kad Vėlinės buvo švenčiamos ir linksmai. Taigi miško laužavietėje akimirksniu išiplieskė ugnis, ir pakvipo prisvilusiomis dešrelėmis. Ramaus ir jaukaus lapkričio...

VIENUOLIKTOKŲ KRIKŠTYNOS

Dar nesibaigus pamokoms, vienuoliktokai nerimavo dėl vis greičiau artėjančios krikštynų akimirkos. Labai gąsdino už lango plaukiantys tamsūs debesys, barbenantis lietus. Laimė, atėjus lemiamai akimirkai dangus prašviesėjo, ir net saulutė palepino spindulių šiluma.



Dvyliktokė Violeta, persirengusi velniuke, pradėjo renginį tardama keletą žodžių apie tai, kad tikru vienuoliktoku gali vadintis tik mokinys, pabuvęs pragare. Vienuoliktokai be baimės sustojo į eilutę, pasirengę iššūkiams. Visus labai nustebino auklėtojos Reginos drąsa ir noras taip pat būti pakrikštytai. Juk tai pirmoji mokytoja, nepabijojusi būti apmėtyta kiaušiniais ir pomidorais!



Negailėstingai surišti vienuoliktokai iš lėto ėjo (kažin, ar tai buvo galima pavadinti ėjimu) į mokyklos pievelę. Ten dvyliktokai tikrino vienuoliktokų intelektą. Už neteisingus atsakymus (o tokių buvo „visai“ nedaug) vienuoliktokai buvo apmėtyti pomidorais ir miltais.

Drąsuolė auklėtoja stojo pirma į eilę lišti pro pragaro tunelį, kur mūsų išpuoselėtų kojelių laukė konkorežiai, purvas, eglisakės. Tunelio pabaigoje laukė patenkinti dvyliktokai, apsiginklavę kečiupu ir miltais. Atėjo laikas pasistiprinti! Pagrindinis patiekalas - aštrūs, aštrūs makaronai, gėrimas - liko neaišku, kas ten buvo, bet raudonųjų pipirų jame netrūko. Ir kas galėjo pagalvoti, kad ir pragare yra rengiami madų šou. Pasipuošę dailiomis kepuraitėmis ir guminiiais botais, vienuoliktokai žingsniavo podiumu. Nepagailėjo dvyliktokai mergaičių makiažo, veidus išmirkė vandenyje su aliejumi, ir dar paskaistino miltais. Vaizdelis nepakartojamas!

„Atkentėjo“ - tokiais užrašais pasidabino pakrikštytieji, atsiklaupę prieš velnius, ir pasakę priesaiką (trūko tikrai ilgai, kol vienuoliktokai sutiko su velnių sąlygomis). Tradicija tapęs ant kaktų užrašomas skaičius „11“ naudojant „zelionką“ neliko pamirštas. Purvini, linksmi, laimingi ir smirdantys vienuoliktokai pasidarė trumpą foto sesiją ir greit spruko praustis.



Angelina CVILIK, „pakrikštytoji“ 11 klasės mokinė

LAIKRAŠTĮ PARENGĖ:

Vyresnioji redaktorė – Vilma Kisielytė,
Korespondentės – Angelina Cvilik, Ilona Baležentienė,
Veronika Bizunovič, Oksana Davleševičienė.
Maketuotojos – Gražina Moroz, Violeta Krečiūtė.

